

SVINE expressen

Nr. 2

21. januar 2015

Indhold

Svineproduktion

- Mælkekopper i farestalden
- Mislykket sanering
- MRSA risikovurdering

Finans og råvarer

- De store bevægelser tid
- WASDE rapport gav ingen overraskende nyheder

Dyrlægen

- Kampen for konstant at præstere gode tekniske produktionstal

Kurser/arrangementer

- Sygdomslære og obduktion

Svineproduktion

Mælkekopper i farestalden

Af miljø- og svinerådgiver Kira Langkjer, Jysk Landbrugsrådgivning – tlf. 7660 2191

Der er i dag ikke etableret mange mælkekopper i de danske farestalde, og der findes ingen samlet opgørelse over antallet af systemer i staldene. Fra de få anlæg, der er etableret, er der dog positive tilbagemeldinger.

Anlæggenes indtog på det danske marked hænger sammen med muligheden for at mindske antallet af ammesøer, større tilvækst og lavere dødelighed. Disse forhold skal vejes op imod omkostningen ved at investere og installere et anlæg – og allervigtigst – prisen for den mælk, der skal hældes på anlægget. Ved etablering af mælkekopper er der en masse ubekendte, som gør det vanskeligt at svare på, om det kan betale sig at købe mælkekopper. Det forventes, at det giver mening i avls- og opformeringsbesætninger, hvor søerne kan være mindre gode til at passe pattegrisene, og hvor den enkelte gris har en større værdi. Den afgørende faktor er, at prisen for mælk falder. Det er dog også sket i 2014 – sandsynligvis på grund af større konkurrence. SEGES har

foretaget en undersøgelse af mælkekopper med hhv. 14 og 18 grise ved kuldudjævning. Det er dog ikke en gevinst i at lægge søerne op med så mange grise som muligt, fordi store kuld har et væsentligt større forbrug af mælk end mindre kuld. Det er vigtigt at finde den rigtige balance, da det ellers kan blive for dyrt i mælkepulverforbrug. Producenterne oplever, at dødeligheden falder og fravænningsvægten stiger, efter at mælkekopperne er installeret.

Mislykket sanering

Af miljø- og svinerådgiver Kira Langkjer, Jysk Landbrugsrådgivning – tlf. 7660 2191

Porcin Reproduktions- og Respiratorisk Syndrom (PRRS) er en tabsvoldende sygdom hos svin, der årligt koster Danmark et tocifret millionbeløb. PRRS skyldes et virus (PRRSV).

I de senere år har der været øget interesse blandt dyrlæger for at sanere visse områder og/eller hele Danmark for PRRSV. Der er ingen tvivl om, at frihed for PRRSV vil have en positiv effekt på sundheden i den enkelte besætning, og det vil formentlig også medvirke til at bevare eller endda styrke dansk svineproduktions konkurrenceevne og dermed bidrage til værdiløft for hele svinesektoren. Rene besætninger med grise i vækst har sjældent problemer med PRRSV, og da den eneste kendte mulighed for at sanere smågrise- og slagtesvinebesætninger er ved en totalsanering, er motivationen for at sanere for PRRSV ikke stor. Derfor er der brug for alternative saneringsmetoder, hvor produktionen kan fortsætte uhindret, mens PRRSV udryddes fra besætningen. En mulighed kunne være at vaccinere besætningen med en levende PRRSV-vaccine og på den måde erstatte det PRRSV, der er i besætningen, med PRRSV-vaccinevirus, som forventes at give mindre sygdom og forventes at dø ud af sig selv.

Dette er blevet afprøvet i en besætning med smågrise og slagtesvin. Det lykkedes at erstatte besætningens eget PRRSV med et virus med stor lighed med PRRSV-vaccinevirus, som kunne smitte til ikke PRRSV-vaccinerede grise og derfor var besætningen fortsat PRRSV-positiv med cirkulerende virus.

Det lykkedes ikke at sanere en PRRSV-positiv besætning med smågrise og slagtesvin for PRRSV ved hjælp af en levende PRRSV-vaccine. Besætningens oprindelige PRRSV blev dog presset ud af besætningen og erstattet af et nyt virus, som enten kan være PRRS-vaccinevirus, der er blevet i besætningen efter vaccinationen er ophørt eller en ny PRRSV-smitte udefra. Der kunne ikke påvises ændringer i dødelighed og medicinforbrug i

perioden før, under og efter PRRS-vaccination.

MRSA risikovurdering

Af miljø- og svinerådgiver Kira Langkjer, Jysk Landbrugsrådgivning – tlf. 7660 2191

I slutningen af 2014 kom Fødevarestyrelsens ekspertgruppe med en afrapportering og risikovurdering vedrørende MRSA i danske svinestalde. Ekspertgruppen konkluderede på baggrund af en screening, at 63 % af 70 undersøgte avlsbesætninger og 68 % af 205 undersøgte slagtesvinebesætninger er MRSA-smittede.

Table 1 MRSA-smittede besætninger

MRSA-screening 2014	Undersøgte besætninger	Prævalens
Avlsbesætninger	70 stk.	63 %
Slagtesvin - Danmark	205 stk.	68 %

Ekspertgruppen fremsætter efterfølgende en række anbefalinger vedrørende virkemidler i kampen mod MRSA.

Anbefalinger omfatter f.eks. at:

- Mennesker bør gennemføre de allerede foreskrevne hygiejniske tiltag.
- Der bør indføres krav om brusebad ved udgang fra staldområdet ved afslutning af dagen.
- Mus og rotter bør bekæmpes.
- Det samlede totale antibiotikaforbrug til svin skal fortsat reduceres.
- Flokmedicinering bør begrænses yderligere i svineproduktionen.
- Zink bør anvendes mere restriktivt.
- Øget anvendelse af vacciner bør stimuleres.
- Differentieret gult kort (forskellig vægtning af forskellige antibiotikapræparater) bør indføres.
- Fravænningsalderen bør være minimum 28 dage i alle besætninger.
- Fokus bør øges på kvaliteten af foderet ved fravæning.

Derudover konkluderede ekspertgruppen, at der er brug for yderligere viden om husdyr-MRSA og bringer en række forslag til forskningsområder, som kan genere ny og brugbar viden, så indsatsen i fremtiden kan baseres på solid videnskabelig dokumentation.

Nogle af de områder, hvor der ifølge ekspertgruppen bør sættes ind med mere forskning, er:

- Introduktion af husdyr-MRSA ind i besætningen.
- Barrierefunktion – reducere risikoen for, at smitten

kommer ud af staldmiljøet.

- Selektionspresset inde i besætningen.

Finans og råvarer

De store bevægelers tid

Af direktør og finansrådg. Per Sveistrup, JL Finans & Råvarer – tlf. 7660 2348

Sidste uges store overraskelse var CHF, der brød igennem det loft, som Schweitz etablerede overfor EUR i september 2011. Loftet svarede til kurs 620 på CHF/DKK.

For de, der har fastholdt deres lån eller swap i CHF i forventning om, at Schweiz ville fastholde dette loft, har det været en dyr beslutning. I dansk regning steg kursen på CHF/DKK i et hug fra 620 til omkring 830. Det svarer til, at havde man en gæld på 1 mio. CHF, voksede ens gæld fra 6,2 mio. kr. til 8,3 mio. kr. - eller en stigning på omkring 34 % på et splitsekund.

Mange af de, der stadig har swap eller lån i CHF, har for en sikkerhedsskyld lagt en tabsbegrænsning ind (stop-los) på kurs 630. Denne stop-los hjalp dog ikke, da CHF første gang blev handlet et sted over kurs 820. Det betød, at først omkring 820 - 840 blev CHF lukket og tabet blev en realitet. Sidenhen er kursen faldet tilbage til omkring 750 og herfra er der nu ikke længere et loft på CHF.

Som jeg ser på CHF, er presset taget af og jeg tror den vil falde tilbage under 700, men det er forbundet med stor risiko og usikkerhed.

En anden af de store bevægelser er olieprisen. Lige nu ser den ud til at have stabiliseret sig lige under USD 50, og jeg har en tro på, at den senere på året stabiliserer sig mellem USD 50 og 60.

USD/DKK er nu over 640 og intet tyder på, at den stopper der. Jeg har en forventning om, at den har lagt kursen mod 740. Hvor hurtigt det sker, er svært at spå, men jeg er overbevist om, at det kommer.

Som jeg tidligere har skrevet, er det både den faldende oliepris samt stigende USD bevægelser, der er vækstskabende både i relation til forbrug og arbejdspladser.

Den lave oliepris trækker ned i inflationen og USD trækker inflationen den anden vej.

WASDE rapport gav ingen overraskende nyheder

Af Bjørn Asmussen, JL Finans & Råvarer A/S

Den sidste WASDE rapport for 2014 er udkommet siden seneste markedsorientering. Det hurtige svar er, at der ingen overraskelser var i rapporten. Såle-

des faldt alle råvarer tilbage i pris umiddelbart efter offentliggørelsen. Priserne på korn har dog siden rettet sig til næsten uændret – mens sojaen fortsætter ned.

Den globale hvedeproduktion og lagre blev opjusteret, næsten i tråd med forventningerne. Til gengæld blev den samlede majsproduktion reduceret en "spids". Således samlet for alt korn næsten uændret billede af situationen. Majsens burde egentligt stige lidt, men ethanol-produktionen, som normalt aftager ved meget majs i USA, ligger underdrejet som følge af den lave oliepris. Det skaber nervøsitet om forbrugsestimaterne, selv om staten stadig kræver 10 % ethanol i benzinen.

Sojaproduktionen blev opjusteret en smule på øgede forventninger til den brasilianske produktion og faktisk også den amerikanske. Derimod blev forbrugsestimaterne fastholdt. Sojaskråprisen er faldet støt i pris efter rapportens offentliggørelse. Generelt er sojaskråen begyndt at vende snuden nedad igen, og har hen over december måned tabt mere end 25 kr. på børsen. Det ses også i de danske landmandspriser, som dog begrænses af den fortsat stigende dollar.

Samlet set må vi stadig konkludere, at der er varer nok i verden. Store mængder af landbrugsråvarer kombineret med en svag global økonomi og vækst – man bør fare frem med lempe (læs afvent) – men selvfølgelig også holde skarpt øje med markedet.

Dyrlægen

Kampen for konstant at præstere gode tekniske produktionsstal

Af svinefagdyrlæge Johannes Dall, Porcus - mail: johannes@porcus.dk

Desværre er der ikke nogen her i landet, der har magten over prisen på grisen! Derfor drejer det sig specielt lige nu om at have styr på de tekniske produktionsstal – altså at besætningen præsterer det antal grise produceret, som det tekniske budget kræver samtidig med, at udgifterne er under kontrol. Som dyrlæger kan vi bidrage ved at foreslå tiltag, der kan sikre størst mulig produktions-sikkerhed – altså at der uge for uge kommer det rette antal grise frem til salg.

For hver faring der mangler, mangler der også 13 - 14 grise ved fravæningen. For tit ses 3 eller 4 uger i rap, hvor vi kan mangle 2-3 faringer og det koster. Omvendt belaster det, hvis der i flere uger kommer 3 mere til faring end der reelt er plads til, for så presses man væk fra ønsket om at fravæne gode ensartede grise.

Bedste resultat i farestalden nås derfor, hvis der uge for

uge kommer det samme antal søer til faring. Meget bliver også lettere for folkene i farestalden. Derfor bestemmes ønskede antal faringer, og herefter løbes der tilstrækkeligt antal søer/gylte. Ved 4 ugers scanningen tages bestik af antal drægtigheder, hvorefter der leveres til slagt, så ugeholdet herefter er fuldt. På den vis sikres, at der kommer mere ensartet ugehold til farestalden. I beslutningen indgår selvfølgelig en vurdering af, hvad der normalt mistes af drægtigheder efter de 4 uger. Hvis dette tab er svingende eller for højt, bør man gå på problemjagt.

Polte styres i brunst enten ved flytning af dyrene på rette tidspunkt, så de næsten synkroniseres og kommer i brunst på det ønskede tidspunkt, eller ved styring af brunsten med Altresyn – en mulighed, der bør overvejes.

Farestalden

I farestalden skal "den gule død" undgås - altså diarré i de første levedage specielt ved gyltenes grise. Det skal være muligt at finde en immuniseringsmodel, der praktisk talt fjerner denne tidlige pattegrisediarré. For ud over øget dødelighed, kommer disse diarrégrise bagud i væksten og kræver både større og dyrere indsats ved fravæningen.

I specielt vintermånederne skal der i farestalden være max fokus på tiltag mod influenza. Det er rent faktisk de samme regler, som vi bruger, når PRRS i farestalden skal kontrolleres: Få pakket soen med rette grise efter faring og undgå senere bytten rundt på grise. Procedurer for intern smittebeskyttelse i farestalden strammes op. Stor opmærksomhed på behandling af sygdomsbelastede influenzagrise specielt lige efter fravæningen.

Klimastalden

I klimastalden er opgaven at få de mindste af de fravænnede ud af starthullerne. De skal have det varmt nok, så fokus er på forhæng, så huletemperaturen i to-klimastalden er i orden til også den mindste gris. Måske skal der opblødt foder til? Og/eller mælk? Og så skal der kæmpes mod coli-diarré og foderskifte-diarré ved rette tiltag: Drikkevandsdesinfektion, syretilsætning, kartof-

feldmelsblanding og tørdesinfektion ved foderskifte fra blanding 1 til 2. Lawsonia må håndteres enten ved vaccination eller rettidig behandling med gyldig respekt for gult kort.

Slagtesvinestalden

I slagtesvinestalden skal der være styr på de tre dræbere: PCV-2 virus, akut tarmlødning og mavesår.

PCV-2 virus svækker grisene og giver uens vækst og kan fremme mavesår. Heldigvis vaccineres flere og flere grise og dermed øges produktionssikkerheden.

Den akutte tarmlødning kan oftest knyttes op på svigt i foderhygiejne eller at hele korn eller majsdelen formales ekstremt fint.

I efteråret har der været flere tilfælde, hvor mavesår har vist sig ganske kort efter indsættelsen af 30 kgs grise, og her har der kunnet knyttes forbindelse tilbage til uhyre fin formaling af klimagrisenes foder. Så hjemmelandet foder kan altså også blive for fint formalet. Her drejer det sig så om at finde en løsning, der er til at leve med for både smågrise- og slagtesvineproducent – altså "hvor lidt grovere er nu nok". Meget nås, hvis 15-20 % af kornet kan formales lidt grovere.

Og som altid, når der skal produktionssikres: Brug de rette og nødvendige vacciner.

Kurser/arrangementer

Sygdomslære og obduktion

I samarbejde med Vet-Team afholdes der kursus i sygdomslære og obduktion.

Tidspunkt: Torsdag 26. marts kl. 12.30 – 17.30.

Sted: Jysk Landbrugsrådgivning, Majsmarken 1, 7190 Billund.

Pris: 1.000 kr. pr. person.

Max deltagerantal: 12 personer.

Tilmeldingsfrist: 20. marts 2015 på 7660 2100 eller mail info@jlbr.dk.

Kurset udbydes på dansk og engelsk.

Nærmere info på vedhæftede indbydelse.